

PREVENCIJA

Nasilje u porodici je lični, porodični i društveni problem koji značajno narušava kvalitet života i mentalno zdravlje svih onih koji su mu izloženi – posredno ili neposredno. Prevencija nasilja nad starijim osobama važna je kako bi starijim ljudima mogli osigurati dostojnu starost, pružanje materijalne sigurnosti i uopšte unaprjeđenje kvaliteta života

Strategija borbe protiv nasilja treba uključivati zastupanje i podizanje svijesti, obrazovanje za kulturu nenasilja, osposobljavanje stručnjaka, unaprjeđenje zakona i njihova primjena, praćenje intervencija i analizu podataka, pružanje neposredne usluge žrtvi i počiniocu, ranu identifikaciju. Strategija borbe mora biti jasno osmišljena uzimajući u obzir kulturne i regionalne specifičnosti, ulogu lokalne zajednice, civilnog društva, države i međunarodnih organizacija, ali i odgovornost svakog pojedinca.

 Caritas
Barske nadbiskupije

Popovići 98a, 85000 Bar, Crna Gora
Tel: 030 / 341 642; e-mail: carbar@t-com.me

Početak 21. veka donio je novi vid nasilja nad starijim osobama koji se u psihologiji naziva „sindromom babe robinje“. Ovaj fenomen novijeg je datuma i u pitanju su starije žene koje dobrovoljno podnose veliki teret u okviru svoje porodice. Faktori koji utiču na pojavu ovog sindroma jesu obaveze starijih žena koje se gomilaju: čuvanje unučića, kućni poslovi i obaveze oko članova porodice koji su invalidi ili bolesni...

Ovaj dokument je nastao uz finansijsku podršku Evropske unije
Sadržaj ovog dokumenta je isključiva odgovornost Caritasa Barske nadbiskupije
i ni pod kojim se okolnostima ne može smatrati odrazom stava Evropske unije

Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

 Caritas
Barske nadbiskupije

Prevencija zlostavljanja starih lica

Pomozi mi!

Projekat finansira Evropska unija posredstvom
Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori

OBLICI ZLOSTAVLJANJA

Zlostavljanje starijih osoba se može definisati kao svako ponašanje u sklopu ljudskih odnosa povjerenja, koje na neki način šteti starijoj osobi. Ono se odnosi na nasilje, maltretiranje i/ili zanemarivanje koje stariji mogu doživjeti od supružnika, djece, rodbine, staratelja, zaposlenih u stručnim službama ili osoba u situacijama moći i povjerenja.

Internacionalna mreža za prevenciju zlostavljanja starijih osoba definisala je zlostavljanje starijih osoba na sljedeći način: »Zlostavljanje starijih je pojedinačan ili ponavljajući čin ili nedostatak odgovarajućeg postupanja, koje se dešava u bilo kojem odnosu očekivanja i povjerenja, a koje uzrokuje štetu, bol, nepriliku i/ili nevolju starijoj osobi« (Abuse of elderly, 2002.).

Nasilje se može podijeliti s obzirom na mjesto gdje se ono odvija i način na koji se ono odvija. Nasilje nad starijima može se dešavati u privatnosti doma, u ustanovi i strukturalno. Za starije osobe koje žive privatno, u svojim kućama, nasilje može biti povezano sa njihovom finansijskom ili emocionalnom zavisnošću od članova porodice. Kod osoba smještenih u ustanovu, zlostavljanje se može javiti kod hranjenja, kupanja, oblačenja, uzimanja lijekova i sl. Strukturalno nasilje odvija se u okviru društva, a odnosi se na nedostatak socijalne sigurnosti i finansijskih sredstava koji bi omogućili zadovoljavajući kvalitet života. Ovaj oblik odnosi se na diskriminisuću socijalnu, zdravstvenu i ostalu politiku i praksu prema starijima, te neodgovarajuće i uznemiravajuće postupanje javnih službi (Ajduković, 2003.). Starija osoba može doživjeti više različitih oblika zlostavljanja u isto vrijeme.

Svaki oblik nasilnog ponašanja uključuje različite načine postupanja prema žrtvi.

Psihičko (i emocionalno) zlostavljanje uključuje pokušaje dehumanizacije i podcjenjivanja starijih osoba. Bilo koje verbalno ili neverbalno postupanje koje smanjuje njihovo samopoštovanje ili dignitet i tretiranje njihovog psihološkog i emocionalnog integriteta je zlostavljanje.

Finansijsko zlostavljanje obuhvata novčane manipulacije ili iskorišćavanje, a uključuje prevare, krivotvorenje, ucjene, zloupotrebu. Odnosi se na korišćenje novca ili vlasništva starije osobe na nepošten način ili korišćenje imovine starije osobe za sopstvenu dobrobit. Svako postupanje bez dopuštenja na način da se neprikladno ili protivzakonito koristi nečija imovina ili novac je novčano izrabljivanje odnosno finansijsko zlostavljanje.

Fizičko zlostavljanje uključuje bilo koji čin nasilja nezavisno od toga jel rezultat neka fizička povreda ili nije. Namjerno izazivanje boli ili povrede, a koje rezultira fizičkom povredom ili duševnom boli smatra se zlostavljanjem.

Seksualno zlostavljanje uključuje različite oblike seksualnog ponašanja, iskorištavanja i uznemiravanja (seksualno maltretiranje, napadanje i sramoćenje) bez njihove volje i pristanka. Uključuje neželjeno doticanje (stariji često nisu sposobni izraziti svoje negodovanje), sve vrste seksualnog napada poput silovanja, sodomije, razgolićavanja i fotografisanja.

Zanemarivanje (nebriga) se odnosi na namjerno ili nenamjerno nepružanje osnovnih uslova za život i potrebne njege.